

SCHRIJVERIG

**HET INSPIRATIEBOEK
VOOR BEGINNENDE
SCHRIJVERS**

KELLY MEULENBERG

b:k light

INHOUD

1 Zo gebruik je dit boek	9
2 Schrijven leer je door te doen	13
2.1 Tijd	13
2.2 Plek	15
2.3 Toestemming	16
2.4 Geen idee	17
3 Even opwarmen	21
3.1 Losschrijven	21
3.2 Warm jezelf op met deze schrijfoefening	23
4 Over originaliteit, Shakespeare en ‘Hakuna matata’	27
4.1 Wat is een origineel idee?	27
4.2 Verschillende smaakjes	29
4.3 Dat is ongemakkelijk...	29
5 Inspiratiebronnen	33
5.1 Waarom heb je inspiratie nodig?	34
5.2 Zo verzamel je jouw inspiratiebronnen	34

5.3	Schrijven en cultuur	35
5.4	Emoties, gevoelens en relaties	36
5.5	Kennis, ervaring en nieuwsgierigheid	36
6	Hoe grenzen je vrijheid geven	41
6.1	Als je nog niet weet wat je wilt schrijven	41
6.2	Als je te veel hebt om over te schrijven	43
6.3	Zomaar een verhaal schrijven	44
7	Grabbelton	49
7.1	Grabbelen maar	50
8	Het gat tussen waar je bent en waar je wilt zijn	57
8.1	Mind the gap	57
8.2	Hoe dicht je de kloof?	59
9	Schatkist	63
9.1	Je eerste zoen	64
9.2	Een goed begin	65
9.3	Vul je bron aan	67
9.4	De leugen	69
9.5	De lelijke liefdesbrief	70
9.6	Souvenirs en museumstukken	71
9.7	Contact maken	72
9.8	Ode aan...	73
9.9	Schrijven met kleur	74
9.10	Water als inspiratiebron	76
9.11	De schoonheid van imperfectie	77
9.12	Show, don't tell	78
9.13	Happy place	79
9.14	Perfekte dag	80

9.15	Je droomreis	81
9.16	De reis naar huis	82
9.17	De rondleiding	83
9.18	Rovers in het bos	84
9.19	Het doolhof	85
9.20	Ik ben niet bang	86
9.21	De actrice	87
9.22	De clown	88
9.23	Angsten confronteren	89
9.24	De boekenwurm	90
9.25	Een gewone mama	91
9.26	De reünie	92
9.27	Voor jezelf zorgen	93
9.28	De singer-songwriter	94
9.29	De fotograaf	95
9.30	In de oorlog	96
9.31	De kat	97
9.32	De boot	98
9.33	De backpacker	99
9.34	De gladiator	100
9.35	De klasgenootjes	101
9.36	De binnenhuisarchitecte	102
9.37	Dagboek van een schilder	103
9.38	De astronaut	104
9.39	Onder het bed	105
9.40	Een beeld zegt meer...	106
10 Is het goed genoeg?		109
10.1	Vier dat je iets geschreven hebt	110
10.2	Laat het even liggen	110
10.3	Bekijk wat je kunt verbeteren	111

10.4	Vraag gerichte feedback	112
10.5	Schrijf verder	113
11	Waar sta je nu?	117
11.1	Een ander soort schrijfoefening	117
11.2	De reflectievragen	118
12	Productiviteit voor schrijvers	123
12.1	Focus	124
12.2	Tijd	124
12.3	Ruimte	125
12.4	Rust	126
12.5	Activiteiten	126
12.6	Opbouw	127
13	Je volgende stap	131
	Dankwoord	133
	Anderen over Kelly	135

1

ZO GEBRUIK JE DIT BOEK

"I admire anybody who has the guts to write anything at all."

– E.B. White

Lieve schrijver,

Goed dat je dit boek hebt opgepakt. Ik ben ervan overtuigd dat je schrijven leert door te doen, maar ook dat niemand in één keer een fantastisch verhaal, gedicht of blogartikel schrijft. Laat staan een heel boek! Gelukkig zijn er schrijfoefeningen. Door verschillende oefeningen te doen train je jezelf. Je doet nieuwe ideeën op, daagt jezelf uit en schrijft verschillende soorten teksten. Daardoor leer je ook meer over jezelf als schrijver. Je ontdekt van welke aanpakken en onderwerpen je extra enthousiast wordt. Je ontdekt ook welke zaken minder goed bij je passen. Met dit inspiratieboek vol schrijfoefeningen wil ik je flink aan het werk zetten. Ik wil dat je iets schrijft waar je trots op bent.

Om te beginnen met schrijven heb je niet veel nodig. Daar vertel ik je in het volgende hoofdstuk meer over. Voor nu: maak op

je computer een aparte map aan voor je teksten en/of geef jezelf een mooi schrift of notitieboekje cadeau. Het is handig en leuk om al je woorden en ideeën bij elkaar te bewaren. Dan zie je nog beter hoe veel je doet en hoe je groeit.

Als dit de eerste keer is dat je dit boek leest, maak dan in ieder geval een oefening uit hoofdstuk 3: Even opwarmen om lekker op te starten.

Je kunt de overige hoofdstukken netjes op volgorde lezen en gebruiken, maar je kunt ook zeker bladeren. Ieders verbeelding reageert op andere prikkels en het kan per dag verschillen waar je zin in hebt. Je zult niet iedere oefening even boeiend vinden. Voel je vrij om oefeningen over te slaan! Misschien heb je op een ander moment wel zin om juist die ene oefening te doen. Smaken verschillen; dat zorgt juist voor zo veel verschillende, mooie verhalen.

Alle schrijfoefeningen en hoofdstukken met tips zijn getest in de praktijk. Sommige dingen heb ik zelf geleerd en pas ik al jaren toe. Andere dingen heb ik speciaal ontwikkeld voor de schrijvers in mijn workshops, cursussen en coachtrajecten.

Schrijven is, sinds ik het leerde, een van mijn hobby's geweest. In groep 3 wilde ik net zo'n laptop als Mik uit de televisieserie 'Ik Mik Loreland', lekker letters verzamelen! Op de middelbare school schreef ik onder andere verhalen voor en met mijn vriendinnen, en liet ik me inspireren door de songteksten van de muziek waar ik naar luisterde. Vanaf mijn zeventiende werden mijn schrijfambities serieuzer. Schrijven gaf me plezier en ik kon er mensen mee vermaken, maar ik voelde dat er meer mogelijk was. Het gaf me namelijk niet alleen plezier, maar ook rust en inzicht. Ik had geleerd te reflecteren op wat ik dacht, voelde en wenste. Daar wilde ik andere mensen mee helpen en dat is nog steeds wat ik wil doorgeven. Uiteindelijk studeerde ik in 2013 af aan de University of Edinburgh met een master-diploma in Creative Writing en schreef ik

mezelf in bij de Kamer van Koophandel als schrijfcoach. Sindsdien geef ik door het hele land workshops en cursussen. Ik leer mensen hoe ze (betere) korte verhalen, romans en blogartikelen schrijven. Via e-mail, telefoon en Skype coach ik schrijvers in Nederland, Vlaanderen en zelfs daarbuiten (tja, als je lekker aan het schrijven bent tijdens je vakantie in Nepal, moet je toch wat? Lang leve bel-len via WhatsApp!). En natuurlijk schrijf ik zelf van alles.

Omdat ik zelf voornamelijk fictie schrijf en met fictieschrijvers werk, gebruik ik vaak het woord 'verhaal'. Je mag dat altijd vervan-gen door 'gedicht', 'column', 'blog' of een ander woord dat beter past bij wat je zelf wilt schrijven. Dit boek draait om het schrijf-proces, niet om een specifieke tekstvorm als eindresultaat. Daar zijn andere goede boeken over geschreven.

Ik wil je aanmoedigen om naar je eigen nieuwsgierigheid en creativiteit te luisteren. De tips en oefeningen in dit boek zijn geen regels, maar richtlijnen. Ik geef ze niet voor niets, maar je mag er altijd van afwijken als je dat leuker of interessanter vindt. Zolang je maar schrijft! Het enige wat je fout kunt doen, is dit boek ongebruikt in de kast laten staan.

Ik wens je veel succes en nog veel meer plezier.

Kelly Meulenberg

2

SCHRIJVEN LEER JE DOOR TE DOEN

Wat heb je nodig om te beginnen met schrijven? Eigenlijk bijzonder weinig. Je hoeft niet eerst een brevet te halen, duur gereedschap aan te schaffen of af te reizen naar een speciale locatie. Je hebt vast ergens pen en papier liggen. Dat is genoeg om van start te gaan.

Nou... oké. Als je van je schrijfwens een echte hobby wilt maken – of misschien wel een carrière – heb je nog een paar dingen nodig. In dit hoofdstuk vind je de zaken die naar mijn mening essentieel zijn.

2.1 TIJD

Je hebt het vast druk: met werk, familie, vrienden, hobby's en de was moet ook wel eens worden gedaan... Het is zo verleidelijk om ieder vrij moment op de bank te ploffen met Netflix en een kop thee (of iets sterkers). Maar ja, dan wordt er weinig geschreven. En

als je dan eens gaat zitten om te schrijven, kauw je alleen maar op je pen.

Ik raad je aan om schrijfmomenten in te plannen. Je maakt de afspraak met jezelf, zet die in je agenda en laat er niets tussenkomen. Als iemand je ergens voor uitnodigt, zeg je dat je helaas niet kunt komen. Hoe vaker je een schrijfmoment inplant en je eraan houdt, hoe meer schrijven een gewoonte voor je wordt.

Zo'n schrijfdate hoeft niet lang te duren. Sterker nog, waarschijnlijk werkt het beter om regelmatig een kleiner blok in te plannen. Niemand is acht uur per dag volledig geïnspireerd en geconcentreerd. Maar hier en daar een uurtje? Dat kunnen we wel! Een bijkomend voordeel daarvan is dat wat je schrijft 'verser' blijft in je hoofd. Als je een maand lang niet aan een verhaal hebt gewerkt en je eindelijk weer eens tijd hebt, ben je eerst een paar uur bezig om te bedenken wat je ook alweer wilde vertellen.

Zelf werk ik in sprintjes van vijftien tot dertig minuten, afhankelijk van wat en waar ik schrijf. Een paar keer per week plak ik een aantal sprintjes aan elkaar, tot wel vier uur in totaal (inclusief korte pauzes tussendoor).

Kun je af en toe een half uur eerder opstaan of later naar bed? Heb je ergens een gaatje tussen afspraken en verplichtingen in? Zijn er klusjes die je kunt delegeren, zodat je meer energie overhoudt? Zijn er afspraken die je liever wilt afzeggen? Op welk moment van de dag (of nacht) ben jij op je best? Werk je liever in korte sprints of in grote blokken?

Pak je agenda en plan nu meteen een schrijfmoment in. In een half uur per week kun je al heel veel doen!

2.2 PLEK

Waar je schrijft kan veel invloed hebben op wat er uit je vingers komt. Om zo lekker mogelijk te kunnen schrijven, is het dus handig om na te denken over je locatie. Een prettige omgeving maakt het makkelijker om je geïnspireerd en productief te voelen.

Of je nu graag thuis schrijft of niet, ik raad je aan om een vaste plek voor je schrijfspullen te maken. Al is het maar een halve plank. Het schrijfplekje in je huis herinnert je aan je schrijfwens, iedere keer dat je langsloopt. Het helpt je om georganiseerd en snel aan het werk te gaan. En oké, soms is het gewoon heel leuk om je schrijfplekje thuis opnieuw in te richten.

Hoe ziet jouw ideale schrijfplek eruit? En als je geen strandhuisje op Hawaï kunt regelen, wat kun je dan doen om toch een fijne schrijfplek te creëren? Er zijn verschillende knoppen waar je aan kunt draaien:

- **Locatie:** Schrijf je het liefst thuis of buitenshuis? Binnen of buiten? Op een rustige plek, een drukke plek of iets ertussenin? En schrijf je liever 's ochtends, 's middags of 's avonds?
- **Houding:** Schrijf je liever zittend aan tafel, in een luie stoel met alles op schoot, staand, of liggend? Misschien 'schrijf' je wel heel goed door te wandelen en je woorden onderweg te dicteren in je telefoon. Wat je houding ook is, vergeet niet om je regelmatig even uit te rekken. Als je te lang in een houding werkt die net niet comfortabel is, kun je daar behoorlijk last van krijgen. Blijf bewegen!
- **Geluid:** Schrijf je liever in volledige stilte, met wat achtergrondruis, met altijd dezelfde muziek aan of met muziek aan die precies bij je tekst past? Geluiden en liedjes kunnen heel goed helpen om de sfeer van je verhaal tot leven te wekken, maar ze kunnen je ook afleiden.

- Gezelschap: Heb je liever een schrijfmaatje in de buurt om je gemotiveerd te houden, of werkt dat averechts voor je?
- Variatie: Schrijf je liever zo vaak mogelijk onder dezelfde omstandigheden, of krijg je meer energie door regelmatig van plek te wisselen? Dit ontdek je alleen door verschillende schrijfplekken uit te proberen.

Onthoud dat je altijd alles mag veranderen. Als een bepaalde plek niet (meer) voor je werkt, zoek dan iets anders.

Ik heb verschillende favoriete schrijfplekken. Ook hier geldt weer dat het afhankelijk is van wat ik schrijf. In mijn dagboek schrijven doe ik het liefst thuis, alleen aan m'n bureau of zelfs in bed. Verhalen, gedichten en non-fictie kan ik wel buitenshuis en in gezelschap schrijven. In de bibliotheek, in een koffietentje of kroeg, of tijdens een van mijn verschillende schrijfgroepen en -middagen. (Als je een keertje samen wilt schrijven, check de agenda op m'n website.)

2.3 TOESTEMMING

Hoe lang droom je er al van om meer te schrijven? Ben je meteen begonnen toen je het verlangen opmerkte, of heb je nog even getwijfeld? Er is altijd wel een reden waarom het niet uitkomt om aan iets nieuws te beginnen. De smoesjes liggen voor het oprapen.

'Ik begin straks, als de kinderen groter zijn.'

'Ik begin straks, als ik het minder druk heb op m'n werk.'

'Kan ik dit wel? Ik was op school heel slecht in taal.'

'Wat als iemand het leest? Ze zullen denken dat ik gek ben.'

'Zit er wel iemand op mijn verhaal te wachten?'

Klinkt dat je bekend in de oren? Maar je weet ook wel dat er geen Bureau voor Echte Schrijvers bestaat dat bij uitverkorenen aanklopt om ze welkom te heten bij de club. Niemand heeft het recht om de wereld onder te verdelen in 'schrijvers' en 'prutsers'. Niemand heeft de autoriteit om jou toestemming te geven, behalve jijzelf!

Als jij het verlangen en de nieuwsgierigheid voelt om creatief bezig te zijn, dan ben je het aan jezelf verschuldigd om daarop in te gaan. Zoals ik al zei: je hebt van niemand anders toestemming nodig, alleen van jezelf. Weet dat je dit mag doen, dat je hiervoor tijd mag vrijmaken en dat je nieuwe dingen mag proberen, ook als je het niet in één keer goed doet. Dat is hoe je groeit.

2.4 GEEN IDEE

Als je tijd, een plek en je eigen toestemming hebt, ben je er klaar voor om de pen op te pakken. Je hebt nog niet eens een idee nodig! Inspiratie komt vanzelf zodra je begint. Ook als je vooraf een plannetje maakt voor wat je wilt schrijven, komen de beste ingevingen altijd *tijdens* het schrijven naar boven.

Waar begin je dan mee? Nou, op ieder moment van de dag racen er gedachten door je hoofd. Dat is genoeg om mee te beginnen, zoals je in het volgende hoofdstuk zult zien.

Voor nu gaat het erom dat je iets verzint en op papier zet. Spelling en grammatica komen later wel. Niemand schrijft in één keer prachtige zinnen; je zult altijd moeten schrappen en schaven. Schrijfcoaches en tekstredacteuren kunnen je helpen, maar het begint allemaal bij jou. Jij moet iets op papier zetten. Ben je er klaar voor?